

Mi a teendő súlyos ipari baleset esetén?

SZAJOL KÖZSÉG

LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNYA

A KIADVÁNY AZ ÖN TÁJÉKOZTATÁSÁT SZOLGÁLJA:

- a környezetében működő veszélyes ipari üzemekről,
- a veszélyes tevékenységekről és a lehetséges súlyos balesetokról,
- a bekövetkezett súlyos baleset elleni védekezés szabályairól.

Készítette:

Szajol Község Polgármesteri Hivatala

**Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
Szolnoki Katasztrófavédelmi Kirendeltségének**

közreműködésével.

TÁJÉKOZTATÓ

A SÚLYOS IPARI BALESETEK ELLENI VÉDEKEZÉSRŐL

A megelőzés és a védekezés közös érdekünk!

A VESZÉLYEK!

A gazdaságban jelen lévő veszélyes anyagok tárolása, feldolgozása, felhasználása magában hordja a súlyos ipari balesetek kialakulásának kockázatát. Szerencsére ilyen súlyos balesetek ritkán fordulnak elő.

MEGELŐZÉS + TÁJÉKOZTATÁS = BIZTONSÁG

Az uniós normákat (Seveso III. Irányelv) rögzítő veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos ipari balesetek elleni védekezésről szóló katasztrófavédelmi törvény a súlyos ipari balesetek megelőzését és a balesetek káros következményeinek csökkentését célzó intézkedéseket vezetett be hazánkban. A törvény a KATASZTRÓFAVÉDELEM feladatává tette a súlyos ipari balesetek elleni védekezéshez kapcsolódó állami feladatok irányítását és azok ellátásának biztosítását.

A katasztrófavédelmi törvény az ipari üzemek vezetői köteletségévé teszi az üzemben jelenlévő veszélyes anyagokkal kapcsolatos kockázatok felmérését, a reálisan feltételezhető súlyos balesetek bekövetkeztekor jelentkező hatások meghatározását, a lakosság és a környezet védelmének érdekében a szükséges üzemi megelőző intézkedések megtételét. Ezen információt a veszélyes üzem BIZTONSÁGI JELENTÉSE tartalmazza. A veszélyes üzem biztonsági jelentése NYILVÁNOS, a helyi polgármesteri hivatalban mindenki számára hozzáférhető.

FONTOS KÖVETELMÉNY, hogy az üzemeltető köteles minden tőle elvárhatót megtenni a súlyos balesetek megelőzésére, és a kialakult balesetek üzemben belüli hatásainak mérséklésére.

Egy bekövetkező váratlan esemény kezelésére a település polgármestere – a hivatásos katasztrófavédelem helyi szervével együttműködve – KÜLSŐ VÉDELMI TERVET készít, amely meghatározza a lakosság, az anyagi javak és a környezet védelmével kapcsolatos feladatokat, a végrehajtásukkal összefüggő feltételeket, erőket és eszközöket.

Közös érdekünk, hogy Ön megismerje a környezetében jelenlévő veszélyforrásokat, a mentőerőkkel együtt tudjon működni saját és környezete biztonsága érdekében. Ezért a katasztrófavédelmi törvény a felső küszöbértékű veszélyes üzem elhelyezkedése szerinti település polgármestere részére feladatul írta elő jelen LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNY kiadását.

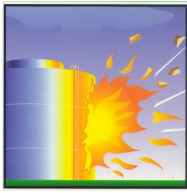
ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK!

Veszélyes anyagokkal kapcsolatos baleset esetén gépi vagy kézi SZIRÉNA, illetve beszédhang továbbítására alkalmas lakosságriasztó eszköz hangja riasztja a lakosságot.

Amikor a jelzést meghallja:

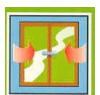
- munkahelyén vezetője intézkedései alapján cselekedjen,
- ha az utcán közlekedik, a lehető legrövidebb úton menjen haza (ha csak a hatóságtól erre vonatkozóan hangosbemondón keresztül, vagy más módon ellentétes utasítást nem kap).

Ha otthonában tartózkodik a következők szerint cselekedjen!

**MIT KELL TENNI,
HA SÚLYOS IPARI BALESET TÖRTÉNIK?**

A HELYES MAGATARTÁSI SZABÁLYOK

	A baleset bekövetkeztéről szirénajel tájékoztatja.		Menjen a legmagasabban fekvő, a veszélytől ellentétes oldalon lévő helyiségbe!
	Keressen védelmet otthonában vagy más megfelelő helyen!		Kapcsolja be a rádiót és a televíziót, hallgassa a közleményeket!
	Csukja be az ajtókat és az ablakokat!		Ne dohányozzon, kapcsolja ki a gáztűzhelyt és a nyílt lánggal üzemelő készülékeket!
	Kapcsolja ki a szellőző és klímarendszert!		Szellőztessen miután a szirénajel a helyzetet veszélytelennek nyilvánította!

A SZIRÉNAJELEK

RIASZTÁS – 120 másodperces folyamatos emelkedő és mélyülő szirénahang

 2 perces emelkedő és mélyülő szirénahang 	Jelentése: VESZÉLY! 120 másodpercig tartó, váltakozó hangmagasságú, folyamatos szirénahang jelzi a közvetlen veszélyt. Ekkor el kell hagyni az utcákat, a közterületeket és menedéket kell keresni.
---	---

VESZÉLY ELMÚLT – 2 x 30 másodperces folyamatos állandó hang, közte 30 másodperces szünettel

 2 x 30 másodperces folyamatos állandó hang 30 másodperces szünettel 	Jelentése: A VESZÉLY ELMÚLT! 2 x 30 másodpercig tartó, egyenletes hangmagasságú szirénahang, a jelzések közötti 30 másodperces szünettel, amely jelzi a veszély elmúltát.
--	--

A fenti sziréna jelek nem tájékoztatnak a veszély típusáról, a szükséges ellenintézkedésekről, a védekezésre vonatkozó részletes információkról, ezért kiegészítő utasításokat rádióból és televízióból kaphat.

További felvilágosítás az internetről, a katasztrófavédelem központi honlapjáról www.katasztrofavedelem.hu, illetve a megyei honlapjáról www.jasz.katasztrofavedelem.hu szerezhető be.

TÁJÉKOZTATÓ
A TELEPÜLÉST VESZÉLYEZTETŐ FELSŐ KÜSZÖBÉRTÉKŰ
ÜZEMRŐL ÉS A LEHETSÉGES SÚLYOS IPARI BALESETEKRŐL

A VESZÉLYES ÜZEM ADATAI

MOL Nyrt.
Downstream
Logisztika, Telep
Üzemeltetés
Szajol telep
 5081 Szajol (levélcím:
 5002 Szolnok, Pf. 12)

A külső tájékoztatásért
 felelős személy:

Földházi Zoltán
 Szajol telep MOL vezető
 Tel.: 06-56/446-500

A VESZÉLYES TEVÉKENYSÉGEK

Az üzemben folyó veszélyes tevékenység, a jelen lévő veszélyes anyagok jelenlétének körülményei:

Szajol bázistelep a MOL Nyrt. Downstream Logisztika, Telep Üzemeltetés Szajol telep szervezetén belül tároló- és elosztótelepként (jövedéki adóraktár) működik. Alapvető feladata a szénhidrogén késztermékek és adalékok tárolása, különböző szállítási módokkal történő elosztása, forgalmazása, valamint ezen alapfeladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztonságos üzemeltetése.

Technológiai egységek és funkciók:

- Termék távvezetéki fogadó, mérő és szivattyúállomás.
CH késztermékek csővezetékes fogadása, illetve elszállítása
- Vasúti lefejtő
Vasúton érkező termékek gázolaj tárolótartályba történő lefejtése.
- Tárolótér (a maximális névleges tároló kapacitás 458.000 m³)
Termékek tárolása. A termékek (gázolajok, benzinek) mozgatása területi csere, illetve minőségi csere (szabványváltozás esetén, illetve 5 évenként) esetén történik. A kereskedelmi tárolótérben tárolt termékek szolgálnak a kereskedelmi igények kielégítésére.
- Automatikus tankautó-töltő.
Közúti forgalmazás töltőberendezése. A töltő szénhidrogén visszanyerőre rákötött zárt rendszerben üzemel.
- Vasúti töltő.
Vasúti tartálykocsik töltésére alkalmas egyállású teleszkópos felsőtöltő berendezés. A töltő vasúti hídmérleggel, automatizált vezérléssel és

vasonvonszolóval rendelkezik. A töltés zárt rendszerben történik, a berendezés szénhidrogén visszanyerő rendszerre csatlakozik.

- Fáradt olaj vasúti töltő és lefejtő.
Tömlős csatlakozású (provizor) alsótöltő és lefejtő berendezés.
- Gázolaj kimérő szerkezet.
Saját felhasználású üzemanyag ellátására (gázolaj, mozdony és targonca tankolása) használt duplafalú 10 m³-es tartályból és kútoszlopos kimérő szerkezetből álló egység.
- Szivattyúuterek.
Az áru mozgatását biztosító szivattyúkkal és a hozzájuk kapcsolódó szerelvényekkel, szűrőkkel és egyéb berendezésekkel ellátott technológiai egységek.
- PB depó.
Közutón szállított, üres és töltött PB palackok tárolása, rakodása.

A késztermékek, adalékok és melléktermékek általános jellemzője, hogy gyúlékonyak, levegővel keveredve robbanóképesek, a környezetre ártalmasak, az emberi szervezettel történő közvetlen érintkezés esetén az egészségre károsak, vagy kifejezetten mérgezőek lehetnek.

A Bázistelep 2008-ban kiegészítette biztonsági jelentését engedélyt kérve a Bázistelep kiszolgálását végző iparvágány-hálózat kijelölt részein cseppfolyós PB, vagonokban történő ideiglenes tárolására.

A Bázistelep a veszélyek kezelésére egy üres vasúti tartálykocsit tart készenlétben.

2008-tól a telep alapvető feladata lett a szénhidrogén késztermékek és adalékok tárolása, különböző szállítási módokkal történő elosztása, forgalmazása, PB, propán és bután vasúti tartálykocsikban történő ideiglenes tárolása, valamint ezen alapfeladatok ellátásához szükséges infrastruktúra biztonságos üzemeltetése is. A súlyos baleseti forgatókönyvek tekintetében a vasúti tartálykocsi katasztrofális törésével kell számolni. A legnagyobb tárolandó vasúti tartálykocsi űrtartalma 113 m³, töltöttségi szintje 80%, ezért 90,4 m³ anyag kiáramlásával számolunk. A maximálisan itt tartózkodó vasúti tartálykocsik száma 40 db.

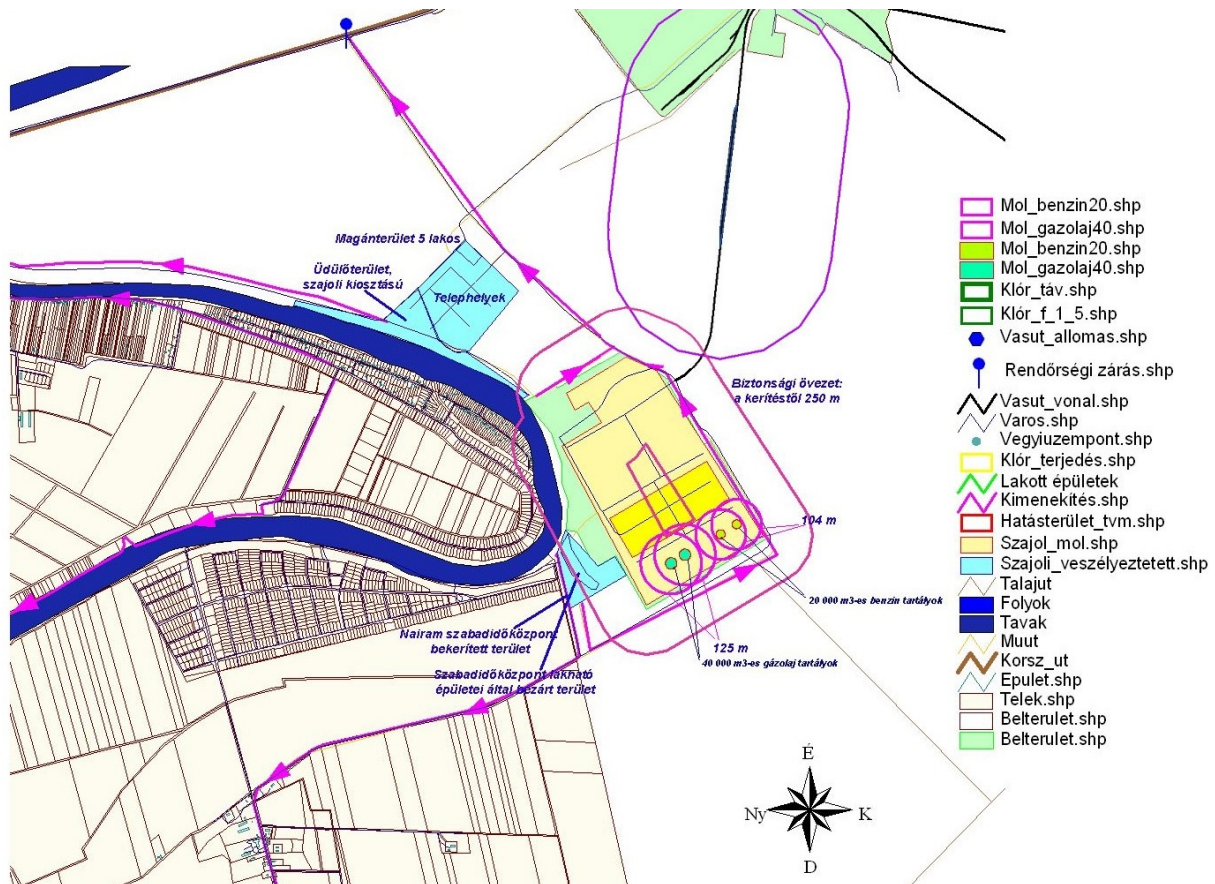
A telep 2015-ben kiegészítette biztonsági jelentését az ÁTI Depo Zrt. dominóhatásainak vizsgálatával.

A JELENLÉVŐ VESZÉLYES ANYAGOK

Ssz.	Anyag megnevezés	Átlagosan tárolt mennyiség (t)	Fokozottan tűzveszélyes 	Egészség-károsító 	Ártalmas, irritatív 	Környezeti veszély
1.	Ólmozatlan motorbenzinek (EN-95, EN-98)	152 574	+	+	+	+
2.	Motorikus gázolaj	143 436	+	+	+	+
Iparvágányon történő gáztárolásnál:						
3.	PB gáz, szénhidrogén keverék	2 007	+			
4.	Propán		+			
5.	Bután		+			

A BALESET LEHETSÉGES HATÁSAI ÉS AZOK ELHÁRÍTÁSA

Az esetleges súlyos balesetek során kialakuló egészség-, illetve környezetkárosító hatások:

A külső védelmi tervezés szempontjából releváns, az üzem határain túljutó hatást gyakorló, legsúlyosabb következménnyel járó esemény a 20.000 m³ benzint azonnali kiömlése a védőgödörbe, majd a párolgás során kialakult gőzfelhő valamilyen gyújtóforrás következtében történő berobbanása.

Ez a gőzfelhő-robbanás a túlnyomás lökeshulláma miatt veszélyes. A 0,02068 bar határérték (95 % a valószínűsége annak, hogy az emberek nem sérülnek meg), hatótávolsága 1380 méter. E túlnyomás veszélyezteteti az egész bázistelep területén tartózkodókat. A nemkívánatos hatások azokat az embereket veszélyeztetnék, akik a szabadban a bázistelep területén kívül tartózkodnának 1380 méteres hatótávolságon belül a leírt esemény bekövetkezésének időpontjában. E hatótávolságon belül egyedül a Nairam Klubhotel és Szabadidőközpont található.

A következő határérték 0,1379 bar túlnyomás, amelyenél sérülnek az épületek. Hatótávolsága 372,2 méter. E hatótávolságon belül nem található semmilyen épület, melyben alkalmazottak tartózkodnának, sem lakott terület.

A harmadik határérték 0,2068 bar túlnyomás, melyenél megsérülnek az acélszerkezetek. A túlnyomás hatótávolsága 292,5 méter. Ez esetben a túlnyomás veszélyezteteti a bázistelep egész tartálparkját. Sem a lakott terület, sem pedig a szabadidőközpont nincs veszélyeztetve.

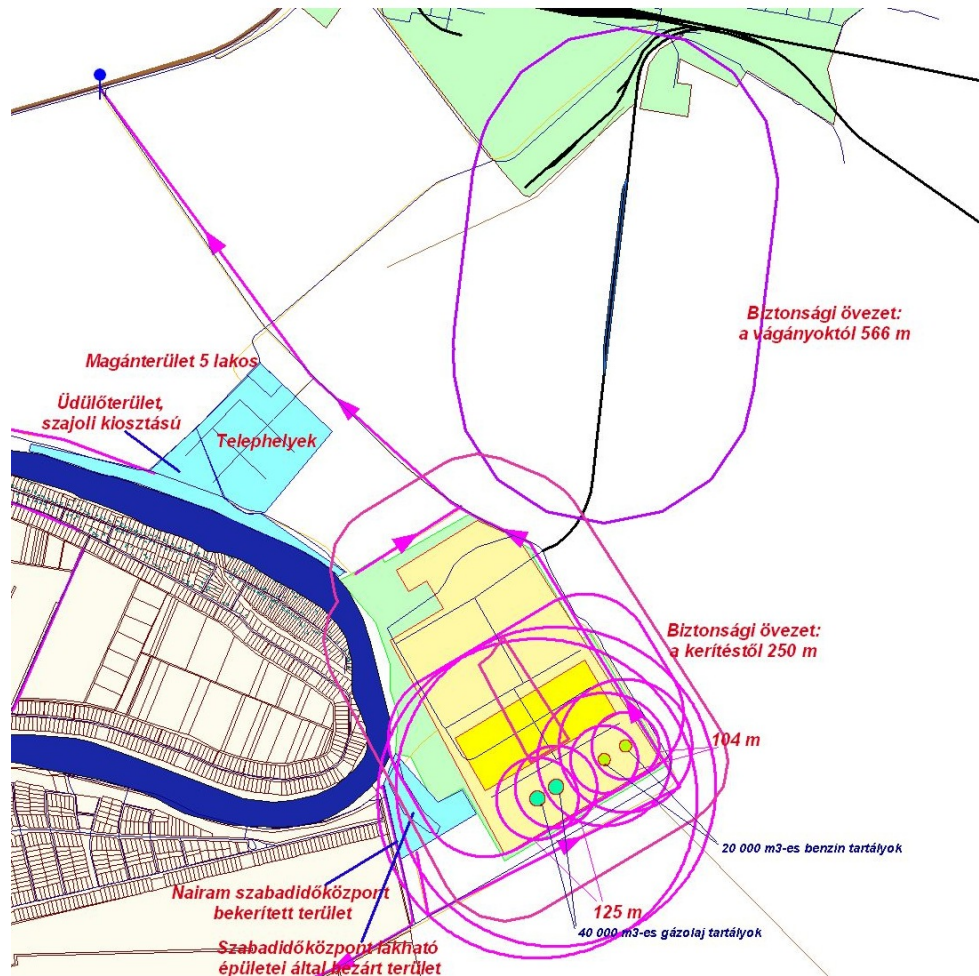
A baleset bekövetkezési valószínűségét figyelembe véve meghatározható az a távolság, amelyenél az egyéni sérülés kockázata kevesebb, mint 10⁻⁶ esemény/év. Ez a távolság, és egyben a **veszélyes övezet határa legfeljebb 250 méter a bázistelep határától.**

E távolság átlépi ugyan az üzem területének határait, de nem érint lakott területet, lakossági veszélyeztető hatás tekintetében elhanyagolható, természetesen településrendezési tervezésnél figyelembe kell venni.

Az iparvágányon történő gáztárolásra vonatkozóan, a biztonsági jelentés elemzései szerint a hősugárzásból eredő veszélyeztető hatás tekinthető meghatározónak.

A legveszélyesebb baleseti forgatókönyvnek az tekinthető, ha a vasúti tartálykocsik közelében tűz keletkezik, mely felmelegíti a vagonok tartalmát. Az a belső nyomás vagy a külső sérülés hatására szétnyílik és a kiömlő gőzök begyulladhatnak és tűzgolyó keletkezését okozhatják. A tűzgolyó csak rövid ideig tartó jelenség, amely az igen intenzív hősugárzás miatt veszélyes.

A középső zóna határait figyelembe véve, – ahol az egyéni sérülés kockázata kevesebb, mint 10^{-6} esemény/év – konzervatív megközelítéssel mintegy 566 méteren belül kell feltételezni a lakosságra gyakorolt veszélyeztető hatásokat.

E terület érinti ugyan a község belterületének egy részét, de ez a településrész lényegében nem lakott (a veszélyzóna külső peremén található öt lakóépület), vasúti területek, illetve néhány gazdasági társaság telephelye található itt.

Az esetleg közvetlenül veszélybe kerülő Nairam Klubhotel és Szabadidőközpont, illetve gáztárolási balesetnél az iparvágány környezetében lévő üzemi telephelyek riasztását, tájékoztatását a MOL Nyrt. Downstream Logisztika, Telep Üzemeltetés Szajol telep vezetője, illetve diszpécser végzi telefonon, illetve mobiltelefonon, valamint beszédhang továbbítására alkalmas lakossági tájékoztató rendszer segítségével. A szabadidőközpont és a környező üzemek elérhetőségeit mind a biztonsági szolgálat, mind pedig a diszpécserszolgálat nyilvántartja és ellenőrzi.

A veszélyes üzem veszélyhelyzeti tevékenysége, és az elhárításban érintett felelős személyek, szervezetek, azok felkészültsége és felszereltsége:

A biztonság és védelem érdekében a bázistelep egész területét robbanásveszélyes állapotúvá nyilvánították, függetlenül attól, hogy az adott körzetben fennáll-e a valódi kockázat.

Ennek figyelembevételével határozták meg a beléptetés, a közlekedés, a magatartás és működtetés szabályait.

A tárolás során előfordul a magas nyomás, ezért az egyes technológiák kiválasztása, a telepített berendezések, rendszerek kialakítása úgy történt, hogy a technológiákból fakadó kedvezőtlen kockázatok ne, vagy amennyiben az elkerülhetetlen, csak a lehető legkisebb mértékben jelentkezzenek. Ez utóbbi esetben – utólagos védelmi eszközök, rendszerek beépítésével, üzemi rekonstrukciókkal, fejlesztésekkel, új technológiák üzembeállításával – a bázistelep mindent megtesz a folyamatosan magas színvonalú, valamint – úgy a technológiai rendszerekben foglalkoztatott munkavállalók, mint a természetes, az épített és a szociális környezetére nézve – biztonságos működés érdekében.

Fentiek, valamint a technológiai igényekből fakadóan a veszélyes anyagok zárt rendszerekben vannak jelen, a folyamatok túlnyomó részben automatizáltak, optimális esetben minimális emberi beavatkozást – többnyire csak felügyeletet – igényelnek. E rendszerekből a veszélyes anyagok veszélyt okozó mértékben csak súlyos meghibásodás folytán kerülhetnek ki.

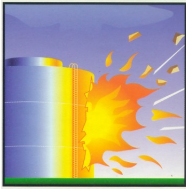
Az ilyen események megelőzésére minden üzem korszerű számítógépes irányítástechnikával van felszerelve, érzékelő-rendszerek figyelik folyamatosan az egyes technológiák kulcs-jellemzőit, berendezések állapotát és a legkisebb eltérés, hiba esetén is jeleznek az üzemi személyzetnek, illetve beavatkoznak, megszüntetve a hiba forrását, vagy leállítva, kiiktatva a rendellenesen működő, esetleg sérült berendezéseket, technológiákat. A MOL Nyrt. Downstream Logisztika, Telep Üzemeltetés Szajol telep teljes területén kiépült egy korszerű monitoring és egy riasztó rendszer. Ez azt jelenti, hogy méri a veszélyes anyag esetleges jelenlétét, annak koncentrációját és ennek megfelelően elvégzi a riasztást.

A védekezés és elhárítás szervezetei – úgy a MOL Nyrt. részeként működők, mint a MOL Nyrt.-nek szolgáltatók – hatékonyak, megfelelő erőt képviselnek, irányításuk, hatásköreik a kidolgozott szabályrendszerekből fakadóan tisztázottak.

Az esetleges veszélyhelyzetek leküzdésének érdekében – jogszabálynak is megfelelően – a bázistelep saját létesítményi tűzoltóságot tart fenn, mely személyi állományának képzettsége, valamint technikai felszereltsége folytán a létesítményi tűzoltóságok élvonalába tartozik.

Tűz, rendkívüli esemény esetén a műszakban lévő létesítményi tűzoltók tevékenységét - a létesítményi tűzoltóság parancsnoka, illetve a Szolnoki Hivatásos Tűzoltó Parancsnokság megérkezéséig - a Létesítményi Tűzoltóság egységparancsnoka irányítja.

A bázistelepen mind a folyamatos üzemmenet során alkalmazott, mind az esetleges vészhelyzet során bevetendő biztonságtechnikai, védelmi eszközök és anyagok korszerűek, magas technikai színvonalat képviselnek.

TÁJÉKOZTATÓ A TELEPÜLÉS KÜLSŐ VÉDELMI TERVÉRŐL

A KÜLSŐ VÉDELMI TERV RÖVID ÖSSZEFOGLALÁSA

Az elhárításban résztvevő szervezetek:

- Szajol Község Polgármesteri Hivatala
- Szolnok Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Szolnoki Katasztrófavédelmi Kirendeltsége
- Szolnoki Rendőrkapitányság
- Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya
- Szükség esetén a települések polgári védelmi szervezetei
- Szükség esetén a Helyi és a Megyei Védelmi Bizottság

A település súlyos balesetek elleni védelméért felelős személyek, szervezetek felkészültsége a jelentkező feladataik végrehajtására megfelelő. Teendőiket rendszeresen gyakorolják, a kárelhárításhoz szükséges felszerelésekkel rendelkeznek, vagy beszerzésük folyamatban van

A LAKOSSÁGVÉDELEM MÓDSZEREI

A MOL Nyrt. Downstream Logisztika, Telep Üzemeltetés Szajoli telepén bekövetkezett baleset esetében lakossági veszélyeztetést egy esetleges robbanás lökéshulláma, illetve a tűz során a levegőbe kerülő égéstermékek okozzák.

Riasztás, tájékoztatás:

A leginkább veszélyeztetett a Nairam Klubhotel és Szabadidőközpont, illetve gáztárolási balesetnél az iparvágány környezetében lévő üzemi telephelyek, lakóépületek riasztását, tájékoztatását a MOL Nyrt. Downstream Logisztika, Telep Üzemeltetés Szajoli telep vezetője, illetve diszpécser közvetlenül hajtja végre.

A veszélyességi övezeten belül a riasztás a MOL Nyrt. Downstream Logisztika, Telep Üzemeltetés Szajoli telepére telepített monitoring és riasztó rendszer szirénáival történik.

A tájékoztatási feladatokat a helyi rádió- és televízióadók látják el, de bevonják a Rendőrség és a Katasztrófavédelem hangosító berendezésekkel felszerelt gépjárműveit is.

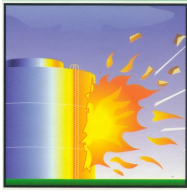
Kimenekítés:

Az égéstermékek nem okoznak közvetlen mérgezést, hatásuk csak hosszabb tartózkodási idő után okoz károsodást az emberi szervezetben, ezért a terület spontán elhagyására is elegendő idő áll rendelkezésre.

A terület elhagyására az ott tartózkodók saját gépjárműveiket is használhatják, de elsősorban autóbusszal van megtervezve a kimenekítés.

A MOL Nyrt. Downstream Logisztika, Telep Üzemeltetés Szajoli telep és a Nairam Klubhotel és Szabadidőközpont vonatkozásában a dolgozók és a lakosság kimenekítése a szélirány függvényében a következő gyülekezési helyekről történik:

1. MOL Nyrt. Downstream Logisztika, Telep Üzemeltetés Szajoli telep parkolója.
2. A Nairam Klubhotel és Szabadidőközpont főbejárata.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ, HOZZÁFÉRHETŐSÉG

TÁJÉKOZTATÓ SZERVEZETEK

OKF elektronikus tájékoztató rendszere:

www.katasztrofavedelem.hu

JNSZ Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
24 órás ügyeleti szolgálata:

Tel.: 56/510-045; 56/421-100

Fax.: 56/420-114

Szolnoki Katasztrófavédelmi Kirendeltség:

Tel.: 56/510-165

Fax.: 56/420-114

SEGÉLYHÍVÓSZÁMOK

KÖZPONTI SEGÉLYHÍVÓ: **112**

RENDŐRSÉG: **107**

TÚZOLTÓSÁG: **105**

MENTŐK: **104**

Készült:

Szajol Község Polgármesteri Hivatala
megbízásából.